

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 109113 19 Gž
Brčko, 22.07.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P.C. iz T., opština L., koga zastupa punomoćnik M.P., advokat iz B., protiv tuženog F.k.d.o.o.B., koga zastupa zakonski zastupnik S.D., a njega punomoćnik O.M., advokat iz B., radi naknade štete, v.sp. 8.910,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja P.C. izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 109113 18 P od 05.12.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.07.2019. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja P.C. se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 109113 18 P od 05.12.2018. godine u pobijanom dijelu u stavu I izreke POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 109113 18 P od 05.12.2018. godine (dalje prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja P.C. kojim je tražio da sud obaveže tuženog F.k.d.o.o.B., da tužitelju isplati na ime povrata kupoprodajne cijene novčani iznos od 8.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 15.01.2016. godine do dana konačne isplate, te na ime naknade materijalne štete novčani iznos od 910,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 05.04.2016. godine do dana konačne isplate, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obavezuje se tužitelj da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 691,20 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.“

Protiv dijela prvostepene presude sadržanom u stavu I izreke, tužitelj P.C. iz T., opština L. (dalje tužitelj) blagovremeno je izjavio žalbu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači i usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti.

Tuženi F.k.d.o.o.B. (dalje tuženi) nije odgovorio na žalbu tužitelja.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14, dalje Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev tužitelja (tužbeni zahtjev) da mu tuženi vrati kupoprodajnu cijenu u iznosu od 8.000,00 KM, koju je isplatio za putničko motorno vozilo marke M., tip ... vlasništvo R.Š. jer je, kako se kasnije ustanovilo, na vozilu falsifikovan broj šasije i naknadi štetu u iznosu od 910,00 KM (cijena ugradnje plinskog pogona), uz zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate i troškova parničnog postupka.

Postavljenom tužbenom zahtjevu, tuženi je iskazao protivljenje prigovorom pasivne legitimacije navodom da je kao komisionar za račun komitenta (vlasnika) prodao tužitelju sporno vozilo i da on ne odgovara za pravne i fizičke nedostatke na vozilu čiji je vlasnik komitent.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužitelj utemeljio tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata sa kojima je tuženi osporio tužbeni zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da su tuženi, kao komisionar, i R.Š., kao komitent, 15.01.2016. godine sklopili „Komisioni ugovor“ kojim se komisionar (tuženi) obvezao u svoje ime, a za račun komitenta izvršiti prodaju rabljenog vozila marke M. broj šasije ..., broj motora ... proizveden 1998. godine, registarskih oznaka ..., čiji je vlasnik komitent po cijeni od 8.000,00 KM.

da je tuženi, kao komisionar, isti dan (15.01.2016. godine) pomenuto vozilo u svoje ime, a za račun komitenta (vlasnika) prodao tužitelju (trećoj osobi) za kupoprodajnu cijenu u iznosu od 8.000,00 KM,

da je tužitelj odmah 15.01.2016. godine isplatio komitentu (vlasniku) R.Š. kupoprodajnu cijenu i preuzeo kupljeno vozilo i 13.04.2016. godine registrirao na svoje ime,

da je zbog falsifikovanog broja šasije pomenuto vozilo 02.07.2017. godine privremeno oduzeto od tužitelja i da se sada nalazi u garaži njegovog oca,

obzirom da se prema odredbama preuzetog Zakona o obligacionim odnosima o komisionu, komisionar obvezuje da će za naknadu (proviziju) u svoje ime, a za račun komitenta obaviti posao koji mu povjeri komitent i da „između komitenta i komisionara, u pogledu stvari koja je predmet prodaje postoji“ obligacionopravni odnos „u kome je komisionar dužan“ izvršiti „prodaju ugovorene stvari i za šta mu je obećana naknada“ (provizija) i da „nema odgovornosti za eventualne pravne ili druge nedostatke na stvari koja je bila predmet prodaje“, prvostepeni sud je zaključio da „odgovornost za pravne nedostatke... leži na komitentu“,

pa, obzirom da je tužitelj pomenuto vozilo „kupio od R.Š., koji je bio vlasnik, dok je tuženi... postupao kao posrednik u svoje ime, a za račun komitenta...odnosno samo je posredovao oko prodaje, visine kupoprodajne cijene“ i kako je kod komisiona „kada se radi o međusobnim odnosima stranaka koje učestvuju u...komisionom poslu (komitent, komisionar i treće lice), ključna svojina nad stvari koja je predmet komisijone prodaje“, a kako tuženi nije bio vlasnik pomenutog vozila, već R.Š. (komitent) „nije dužan odgovarati za pravne nedostatke na prodatom“ vozilu i „izvršiti povrat kupoprodajne cijene“, prvostepeni sud je zaključio da tužitelju „pripada pravo zahtjevati od...vlasnika povrat kupoprodajne cijene i troškova ulaganja“, odnosno da je „pasivno legitimisan R.Š.“ a ne tuženi, kao komisionar i odbio je tužbeni zahtjev,

dok je prvostepeni sud odluku o troškovima parničnog postupka donio na osnovu odredbe člana 119. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a kako se ta odluka žalbom ne pobija, nije predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, tužitelj u bitnom tvrdi da je pogrešan stav prvostepenog suda da je komisionar postupao kao posrednik i da je za pravne nedostatke odgovoran vlasnik vozila i da se „temelji na pogrešnom tumačenju i primjeni relevantnih odredaba materijalnog prava“, odnosno odredbi Zakona o obligacionim odnosima o komisionu. Želeći dokazati da je takav stav prvostepenog suda „pogrešan i neosnovan“, tužitelj pravi uporedbu sa ugovorom o posredovanju i poziva se na sentence o komisijonij prodaji izvučene iz konteksta sudskih odluka.

Takve, međutim, tvrdnje tužitelja, ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno njegovim žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud na podlozi činjeničnog stanja utvrđenog temeljem provedenih dokaza (koje se ni žalbom ne osporava), pravilno primjenio materijalno pravo, tj. odredbe Zakona o obligacionim odnosima o komisionu i o prodaji.

Naime, prema definiciji iz odredbe člana 771. Zakona o obligacionim odnosima, komisionim ugovorom komisionar se obvezuje da će za naknadu (proviziju) obaviti u svoje ime, a za račun komitenta jedan ili više povjerenih mu poslova, dakle, radi se o ugovornom odnosu između komisionara i komitenta. Međutim, u realizaciji komisionog ugovora, osim unutrašnjeg ugovornog odnosa između komisionara i komitenta nastaje i vanjski odnos komisionara prema trećim osobama. A, u ugovornom odnosu u koji stupa komisionar s trećim u ispunjenju komisionog ugovora, pojavljuje se isključivo komisionar koji radi po nalogu i za račun komitenta, s tim što nastupa u svoje ime i kako komisionar i komitent nisu izjavili volju kod sklapanja komisionog ugovora da vlasništvo stvari prelazi na komisionara, komitent ostaje vlasnikom do prodaje trećem.

Dakle, kod komisione prodaje, komitent (u ovom slučaju R.Š.) ostaje vlasnikom stvari sve do isporuke trećem (ovdje je to tužitelj), a između komitenta i komisionara (ovdje je to tuženi) u pogledu stvari koje je predmet prodaje postoji samo obligacionopravni odnos u kome je komisionar dužan uz naknadu (proviziju) izvršiti prodaju ugovorene stvari i nije odgovoran za eventualne pravne ili druge nedostatke na stvari koju prodaje za račun komitenta.

Znači, komisionim ugovorom komitent komisionaru daje nalog, koji komisionar izvršava i polaže o tome račun komitentu, a ovaj mu za tu uslugu isplaćuje naknadu (proviziju). A, to ukazuje da komisioni ugovor spada u skupinu ugovora o uslugama na koji se na odgovarajući način primjenjuju pravila o nalogu (odredba člana 772. Zakona o obligacionim odnosima), a ne o posredovanju kako je primjetio i tužitelj. Međutim, to ne čini prvostepenu presudu nezakonitom i nepravilnom kada je primjenom odredbi Zakona o obligacionim odnosima o komisionu i o prodaji valjalo donijeti jednaku odluku.

Stoga, pravo vlasništva na stvari koja je data u komision ostaje komitentova i kako se komisionar ne upušta u ispitivanje vlasništva stvari koju prodaje (on samo izvršava nalog koji mu je dao komitent), on ne odgovara za pravne nedostatke, već komitent.

Kod prednjih utvrđenja da je tuženi, kao komisionar, prema nalogu komitenta (R.Š.) prodao tužitelju gore pomenuto vozilo, da je to vozilo tužitelj preuzeo od R.Š. i njemu isplatio kupoprodajnu cijenu i da je kasnije utvrđeno da je na tom vozilu krivotvoren broj šasije, dakle, da postoje pravni nedostaci koji onemogućavaju upotrebu vozila, pa tužitelj ima pravo na raskid ugovora i

vraćanje cijene koju je platio (odredbe članova 508. i 510. Zakona o obligacionim odnosima), a učinak raskida se sastoji u tome da svaka strana vrati ono što je primila (odredba člana 132. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima), tj. tužitelj treba vozilo vratiti vlasniku, a vlasnik treba tužitelju vratiti primljenu cijenu.

Prema tome, obzirom da tuženi, kao komisionar, ne odgovara tužitelju kao kupcu, za pravne nedostatke na prodanom vozilu, već komitent (R.Š.), pravilan je zaključak prvostepenog suda o osnovanosti tuženikova prigovora pasivne legitimacije.

Kako kod izloženog nisu osnovani žalbeni razlog i navodi istaknuti u okviru žalbenog razloga zbog kojih tužitelj pobija prvostepenu presudu, prvostepeni sud nije povrijedio pravila o osnovanosti tužbenog zahtjeva kada je odbio tužbeni zahtjev, odnosno na podlozi utvrđenog činjeničnog stanja pravilno je primjenio gore pomenute odredbe Zakona o obligacionim odnosima o komisijama i o prodaji, radi čega je valjalo žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu u stavu I izreke potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a u stavu II izreke ostaviti neizmijenjenu pošto se u tom dijelu nije žalbom pobijala.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević